

Рік VII.

Р. 1898 кн. V.

Т. XXV.

ЗАПИСКИ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНИ ШЕВЧЕНКА

виходять у Львові що два місяці під редакцією

МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.

MITTHEILUNGEN

DER ŠEWČENKO-GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN LEMBERG

REDIGIRT VON

MICHAEL HRUŠEWŠKYJ

VII Jahrgang.

1898, V B.

B. XXV.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

ЗМІСТ XXV ТОМУ.

1. Молотовське срібло, археологічна замітка М. Грушевського (з 1 фототипією і малюнками в тексті) с. 1—6
2. Причинки до зносин Петра Дорошенка з Польщею в 1670—2 р., написав Олег Целевич с. 1—26
3. 1 і 2 падолиста 1848 р. у Львові (урядове справозданне), подав Юліян Левицький . . . с. 1—43
4. Ювілей українсько-руської літератури . . . с. 1—1
5. Miscellanea: а) Продажа „попівства“ в с. Скопові 1592 р., под. М. Зубрицький; б) Надання магдебурського права містечку Дідову (в Київщині), 1596 р., под. М. Грушевський; в) Граничний став, епізод із 1805 року, под. Др. І. Франко с. 1—12
6. Наукова Хроніка: а) Огляд часописей за 1897 р. — часописи видавані на російській Україні; б) Огляд західно-європейської літератури по культурній і політичній історії, історії літератури та штуки в 1897 р., подає Др. М. К ор дуба (кінець) с. 1—80
7. Бібліографія (рецензії й справоздання), зміст на с. 53) с. 1—54
8. З Товариства (май—серпень 1898 р.) . . . с. 1—4

Сей том виходить в збільшенім обсягу, бо в нього увійшла Наукова хроніка, полишена з попереднього тому.

Inhalt des XXV Bandes.

1. Silberfund von Molotiw (Ost-Galizien), eine archeologische Notiz von M. Hrušewskýj S. 1—6
2. Beiträge zur Geschichte der Beziehungen zwischen Peter Dorošenko und Polen in den J. 1670—72, von O. Celewyc 1—26
3. 1 und 2 November 1848 in Lemberg (ein offizieller Bericht), mitgeth. von I. Lewyc 1—43
4. Jubiläum der ukrainisch-russischen Literatur 1—1
5. Miscellanea 1—12
6. Wissenschaftliche Chronik: а) Übersicht der Zeitschriften für das Jahr 1897: In der Ukraine herausgegebene Zeitschriften; б) Übersicht der wissenschaftlichen Literatur auf dem Gebiete politischer, Kultur-, Literatur- und Kunstgeschichte im J. 1897, von D. r. M. Korduba (Schluss) 1—80
7. Bibliographie 1—54
8. Bericht über die Thätigkeit der Gesellschaft (Mai—August 1898) 1—4

Inhalt voriger Bände siehe letzte Seiten des Buches.

Рік VII.

Р. 1898 кн. V.

Т. XXV.

ЗАПИСКИ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

виходять у Львові що два місяці під редакцією

МИХАЙЛА ГРУШЕВСЬКОГО.

MITTHEILUNGEN

DER ŠEWČENKO-GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN LEMBERG

REDIGIRT VON

MICHAEL HRUŠEWŠKYJ

VII Jahrgang.

1898, V B.

B. XXV.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка.

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

лежить до пісень про лапанку рекрутів напр. 10, 14, 15, 16, 17. Варіянти до них, не вказані д. Милорадовичем, знаходять ся у Головацького. В кожному разі збірка д. Милорадовича має вартість і повинна дати приклад до зібраня подібних пісень в иньших околицях, які доконче треба-б зібрати.

В. Гнатюк.

А. Г. Хатемкинъ — Пѣсни молодежи въ современной деревнѣ (Київська Старина, 1897, IX, с. 272—318).

Д. Хатемкин подаючи 73 пісні, записані в Лозовиках, Сквирського повіту, Київської губернії, попереджує їх вступом, де говорить про те, як тепер забувають селяне що раз більше свої питомі пісні, а прибирають нові, чужі, російські і то в таким покаліченім виді, що аж страшно їх слухати тому, хто чув і знає їх в оригіналі. Причиноюж ширеня таких пісень не є хто иньший, як вислужені салдати, що повернувши домів, старають ся своїм односільчанам заімпонувати ріжними способами, особливож сьпівом поганих пісень та попсутою російською мовою. Автор не годить ся також в думкою, що нард тепер не творить своїх пісень: найліпшим доказом того є нові пісні про польське повстанє, про рекруччину, та про сахарні (фабрики цукру). Я показував на иньшому місци пісні ще новійшої формації, навіть не вигладжені добре. Се й є найліпший доказ, що пісень не творить якась ніби спеціальна каста пр. діди або лїрники, але сам народ, чоловіки і жінки, парубки і дівчата і то зараз по доконанім якімсь факті, що оспівує ся в пісні. Не знаю чому наводить дальше автор погляд Успенского на українські народні сьпіви. По мойому все там побільшено; колиж би й справді чув де Успенский щось подібне, то воно могло мати місце лиш „въ немножко подвыпившей компані“, чого не можна вчислювати в характеристику нормального стану чоловіка. Колиб Успенский був послушав пісень ще де инде, то його осуд про них був би випав на певно відміннійше.

Подаючи дальше текст пісень, каже д. Хатемкин, що „всѣ нижепомѣщенныя пѣсни не встрѣчались мнѣ ни въ одномъ изъ сборниковъ; которые я имѣю подъ рукою“. Виходилоб з того, що тексти пісень нові і що д. Хатемкин мав під рукою досить збірників пісень; тимчасом він порівнує їх виключно з Чубинським. А кілько в Головацького є подібних пісень? Для приміру вкажу на числа: 1, 4, 7, 8, 10, 17, 18, 28, 29, 40, 41, 42, 43, 45, 53, 54; колиб докладнійше порівнати тексти Хатемкина з Головацьким, нашло ся-б ще певно й більше подібного. Не говорю тут вже про де-Воллана, Купчанка, Кольберга і иньших, у яких ті самі пісні також приходять.

Належить також зазначити, що пісні записані подекуди недбало. Для приміру наведу такі слова, як: би́ли ножкы (нам. би́ли ножкы); д. Х. майже всюди уживає в пом. рл. прикметників окінчення *ы* (наше *и*), що противить ся всяким законам нашої мови, далі: ты́лько, сто́ль, сво́й, черны́мы, шелкового, ры́дны, роспущена, горы́ть (імп. рл. намість горить, наше горіть) і т. д.

Дуже часто в піснях подибують ся москалі́зми — чому вже д. Х. не винен — як: соловеюшки, дивушку, ругають, бранять, горушка, тебя, дивчонушка, мной, голово́й, разкрасавчикъ, глаза, бросає, папаша, мамаша і т. д. Деякі пісні звертають однакож на себе увагу, як 50, 51, 56 і ще кілька інших. Про упорядковане поданих пісень нема тут що говорити, бо їх за мало, щоб можна було утворити з них якусь цілість.

В. Гнатюк.

Materyały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne wydawane staraniem komisji antropologicznej Akademii umiejętności w Krakowie, t. II, Kraków, 1897, str. 156+379.

Сей том, як звичайно, складаєть ся з двох частин — антропологічно-археологічної й етнографічної; в першій частині маємо три антропологічні праці: Антропологічна характеристика людности з Опатовського повіту — дра Олехновича (дуже ріжносторонні поміри 190 осіб, автор не заходить в дальші виводи). Довгота життя в м. Яцимиру (Jaśmierz) в Сяноцькім — Магеровського, на останку антропологічна студія дра Гринцевича про українську шляхту в Звенигородського й сусідніх повітів (Квівшина); автор приходить до виводу, що ся шляхта (дідичі, офіціялісти, дрібна шляхта etc.) має тип зовсім тойже самий, що й місцевий нарід, переважаючи тільки зростом і величиною черепа, далі що ся українська шляхта зближаєть ся зовсім до люблинської (описаної дром Олехновичом) і ріжнить ся від ложжинської (описаної тимже Олехновичом), має отже виразні позначки свого тубильного початку, спільного з місцевим українським народом. На жаль, автор оперував при тім досить малим матеріалом (132 особи).

Археологічних статей маємо теж три; не дають вони нічого особливо інтересного. Др. Олехнович оповідає про свої розвідки в Люблинщині, — сліди огнища в могилах і деякі спорадичні находки. Д. Диметрикевич описує розкопку могили в Комаровичах коло Сяну — здаєть ся, що се т. зв. майдан, та з записи досить трудно вгадати (нема плянів); находки дуже незначні; далі — розкопки в сусідніх Грушатичах (огнища в могилах); трохи інтересніша його розкопка у Вацовичах (коло